

KSZTAŁCENIOWA FUNKCJA WYJAZDÓW TURYSTYCZNYCH SENIORÓW I MŁODZIEŻY

SŁAWOMIR PYTEL¹, ROMAN SZKUP²

¹ Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Nauk o Ziemi
e-mail: slawomir.pytel@us.edu.pl

² Uniwersytet Łódzki
Wydział Nauk Geograficznych
e-mail: roman.szakup@geo.uni.lodz.pl

SŁOWA KLUCZOWE

turystyka seniorów, turystyka młodzieży, kształceniowa funkcja turystyki

STRESZCZENIE

Celem artykułu jest ukazanie funkcji kształceniowej, jaką mogą pełnić wyjazdy turystyczne dla seniorów, i porównanie ich do zachowań turystycznych młodzieży akademickiej. Odwiedzając nowe miejsca, doświadczamy zbliżania się i integracji społecznej ludności, oprócz tradycyjnie pojmowanej kształceniowej roli turystyki. Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że funkcja kształceniowa turystyki jest bardzo istotna zarówno dla seniorów, jak i dla młodzieży.

Wprowadzenie

Uprawianie turystyki formuje w nas wiele postaw. Spośród tych najbardziej popularnych możemy wymienić postawę sympatii, serdeczności przyjaźni, życzliwości. Odwiedzając nowe miejsca, doświadczamy zbliżania się i integracji społecznej ludności. Często dzięki takim wyjazdom uczymy się pokonywać trudności, uczymy się solidarności i współdziałania. Gaworecki (2003) do głównych funkcji turystyki zalicza funkcję: kształceniową, edukacji kulturowej, kształtowania świadomości ekologicznej, wychowawczą, wypoczynkową, zdrowotną, miastotwórczą, ekonomiczną, etniczną, polityczną.

Ciągle rosnące znaczenie turystyki wpływa na fakt wspomagania przez nią funkcji pełnionych do tej pory przez inne dziedziny życia. Najlepszym przykładem jest funkcja kształceniowa, która wspiera nauczanie z geografii, przyrody czy historii.

Jak podają Madras-Majewska i Majewski (2013), kształceniowa natura turystyki wynika z następujących zasad:

- oddziaływania na turystę w trakcie wyjazdu turystycznego wielu czynników kształtujących rozwój człowieka,
- oddziaływania turystów na mieszkańców miejsc recepcji turystycznej,
- zmiany otoczenia, miejsca pobytu i poznania nowych osób,
- kształtowania świadomości ekologicznej, m.in. poprzez poznawanie przyrody,
- identyfikacji potrzeb związanych ze stanem zdrowia,
- pobudzenia potrzeb związanych z poznawaniem świata,
- potrzeby kształcenia przez całe życie wynikającej z szybkich zmian w świecie,
- odpoczynku fizycznego i psychicznego ułatwiającego „nowe” spojrzenie na życie.

Celem artykułu jest ukazanie funkcji kształceniowej, jaką mogą pełnić wyjazdy turystyczne dla seniorów i młodzieży akademickiej. Problemem badawczym jest odpowiedź na pytanie: która z grup społecznych: emeryci czy młodzież, bardziej korzysta na kształceniowej funkcji wyjazdów turystycznych?

O konieczności uczenia się przez osoby młode nie trzeba nikogo przekonywać, jednak naturę uczenia się osób w starszym wieku dobrze odzwierciedla cytat zaczerpnięty przez Roberta D. Hilla z wypowiedzi znanego amerykańskiego przedsiębiorcy i ekonomisty XX wieku Henry’ego Forda: „Każdy, kto przestaje się uczyć, jest stary, nieważne, czy ma dwadzieścia, czy osiemdziesiąt lat. Każdy, kto ciągle się uczy, jest młody. Najwspanialszą rzeczą w życiu jest mieć młody umysł” (Hill, 2009, s. 23).

Analiza tła regionalnego, jakim są seniorzy w Europie, wskazuje, że w Unii Europejskiej w 2012 roku było ponad 128 mln osób w wieku od 55 do 80 lat (co stanowiło około 25% ogółu ludności). Rocznie tylko dwóch z dziesięciu seniorów podróżuje do docelowych miejsc turystycznych (European Commission, 2015). Na tak niewielką liczbę podróżujących wpływa zły stan zdrowia w starszym wieku i brak finansów.

Przedmiot badań, narzędzia i metody badawcze

Przedmiotem badań są emeryci oraz młodzież akademicka i ich zachowania edukacyjne podczas zorganizowanych wyjazdów turystycznych. Badania miały za zadanie zweryfikowanie, czy seniorzy są zainteresowani właśnie tą funkcją turystyki. Czy w wieku senioralnym ważne jest poszerzanie horyzontów myślowych i wiedzy? Badania emerytów zastały porównane do zachowań młodzieży akademickiej, która na co dzień styka się z edukacją. Poprzez seniora autorzy rozumieją osobę, która osiągnęła wiek emerytalny, czyli 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Zastosowaną techniką badawczą była obserwacja zewnętrzna oraz badania ankietowe, które wykonano na próbie 196 osób. Wynikało to z faktu, że przy wielkości populacji Polaków seniorów uczestniczących w zorganizowanych wyjazdach turystycznych w 2016 roku na poziomie 108 tys., przy poziomie ufności 95%, wielkości frakcji 0,5, błędzie maksymalnym 7%, wymagana liczba osób w badaniu wyniosła właśnie 196. W przypadku studentów, których liczba w roku

akademickim 2016/2017 wynosiła 1,35 mln oraz przy poziomie ufności 95%, wielkości frakcji 0,5, błędzie maksymalnym 7%, wymagana liczba wyniosła także 196. Sumarycznie w badaniu wzięły udział 392 osoby, a badania były przeprowadzane w trakcie wyjazdów i po wyjazdach do Albanii, Włoch, Grecji.

Obserwacja ma bardzo duże zastosowanie w badaniach. Obserwacja uczestnicząca ma miejsce wtedy, gdy badacz staje się członkiem badanego grona. Polega ona na konwersacji. Badacz zagłębia się w zachowanie badanych, które zostało wywołane polemiką. Obserwacja jako metoda badawcza dotycząca aktywności turystycznej seniorów i młodzieży dostarcza informacji, których nie można uzyskać, stosując metody ilościowe. Autorzy prowadzili obserwację, uczestnicząc w wyjazdach turystycznych z seniorami i młodzieżą.

Wyniki

Zaprezentowane wyniki uzyskane na podstawie obserwacji i badań ankietowych odnoszą się do grupy aktywnych seniorów o motywacjach poznawczych, żyjących w gospodarstwach domowych o przeciętnych dochodach oraz studentów kierunku turystyka, również o silnych motywacjach poznawczych i rozwiniętych potrzebach towarzyskich.

Analiza przeprowadzona w podziale na młodzież i seniorów ukazuje różnice pomiędzy tymi grupami. Seniorzy najczęściej wyjeżdżają raz w roku. Taką odpowiedź udzieliło prawie 56% emerytów. Dwa–trzy razy wyjeżdża 23%, a powyżej trzech razy – 21%. Odwrotnie wygląda sytuacja u młodzieży, która najczęściej wyjeżdża powyżej trzech razy, wskazało taką odpowiedź prawie 46% studentów. Dwa do trzech razy podróżuje 29%, a jeden raz 24% (tab. 1). Uwarunkowane jest to faktem wybierania przez studentów niższego standardu miejsc wypoczynkowych, a co za tym idzie – niższej ceny. Dzięki temu mogą pozwolić sobie na podróżowanie kilka razy w roku.

Tabela 1. Liczba wyjazdów w ciągu roku dokonywanych przez seniorów i młodzież (%)

Liczba wyjazdów	Młodzież	Seniorzy
1 raz	24	56
2–3 razy	29	23
Powyżej 3 razy	46	21

Źródło: opracowanie własne.

Seniorzy najczęściej podróżują z rodziną, aż 77% emerytów udzieliło właśnie takiej odpowiedzi, 15% podróżuje samotnie, a 8% ze znajomymi. Ponownie sytuacja u młodzieży wygląda przeciwnie, bo aż 44% podróżuje ze znajomymi, 29% z rodziną, a 27% z partnerem. Nikt z młodzieży nie podróżuje samotnie (tab. 2). Seniorzy ze względu na możliwość wystąpienia problemów ze zdrowiem zabierają na wyjazdy rodzinę. Daje im to poczucie bezpieczeństwa. Dla młodzieży ze względu na preferowany rozrywkowy tryb wypoczynku istotną rolę odgrywa towarzystwo, z którym podróżuje.

Tabela 2. Towarzystwo podróży seniorów i młodzieży (%)

Towarzysz podróży	Młodzież	Seniorzy
Partner/partnerka	27	0
Rodzina	29	77
Znajomi	44	8
Sam/sama	0	15

Źródło: opracowanie własne.

Badani seniorzy twierdzą w 92% przypadkach, że preferują aktywną formę spędzania czasu, podczas gdy taką samą formę preferuje 76% młodzieży. Natomiast trzy razy więcej młodzieży niż seniorów wybiera wypoczynkową formę spędzania wolnego czasu. Długie przebywanie na plaży bardziej nudzi seniorów niż młodzież. Optymalną formą wyjazdów dla badanych jest wyjazd turystyczny koncentrujący się na zwiedzaniu, jednak z możliwością kilkudniowego odpoczynku (tab. 3).

Tabela 3. Preferowana forma spędzania wolnego czasu (%)

Forma spędzania czasu	Młodzież	Seniorzy
Aktywna/czynna	76	92
Wypoczynkowa/bierna	24	8

Źródło: opracowanie własne.

Analiza motywów wyjazdów wskazuje, że aż 93% badanych studentów i 85% emerytów preferuje motyw poznawczy. Studenci chętnie zwiedzają nowe miejsca, które w przyszłości będą mogli wykorzystywać w pracy z racji studiowanego kierunku. Na drugim miejscu istotnym motywem była rozrywka i relaks (66%). Potwierdzają to badania Gralak i Kacprzak (2012, s. 103) wskazujące na zainteresowanie młodzieży turystyką wypoczynkową, towarzyską i sportową. Również ten motyw wystąpił na drugim miejscu u seniorów, jednak wskazało go tylko 26%. Emeryci wymienili, że ważnym motywem jest odnowa sił fizycznych. Co ciekawe, ten fakt podkreśliło jedynie 15% badanych emerytów, twierdząc jednocześnie, że przebywanie na emeryturze nie powoduje u nich fizycznego ani psychicznego zmęczenia. Badani seniorzy nie podróżują w celu ucieczki od cywilizacji, odnowy sił psychicznych, własnego rozwoju czy prestiżu. Dla 51% badanej młodzieży ważny motyw stanowi właśnie ucieczka od cywilizacji. Ta wielkość może być zaskakująca, gdyż pozornie może się wydawać, że liczy się dla nich jedynie rozrywka i relaks. Jednak młodzież również potrzebuje wyciszenia i refleksji. Odnowa sił psychicznych i fizycznych odgrywa rolę dla 41%, motyw religijny dla 20%, a dla 12% własny rozwój. Nikt z badanych nie wymienił motywu związanego z prestiżem (tab. 4).

Tabela 4. Procentowy udział motywów podróży wśród młodzieży i seniorów

Motywy podróży	Młodzież	Seniorzy
Motyw poznawczy	93	85
Rozrywka, relaks	66	26
Motyw związany z ucieczką od cywilizacji	51	0
Motyw odnowy sił fizycznych	41	15
Motyw odnowy sił psychicznych	41	0
Motywy religijny	20	0
Własny rozwój	12	0
Motyw związany z prestiżem i statusem społecznym	0	0

Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: opracowanie własne.

Motywacja dla turystyki (zarówno seniorów, jak i młodzieży) wynika z wychowania, ze stylu życia i zainteresowania (González, Rodríguez, Miranda, Cervantes, 2009). Badania motywacji do turystyki przeprowadzone w Australii, Brazylii, Korei i na Tajwanie wykazały, że jest ona różna w zależności od miejsca badania (Alén, Domínguez, Losada, 2012), a więc wnioski z przeprowadzonego badania mają ograniczone znaczenie.

W związku z faktem, że najczęściej uczestników wyjazdu zaznaczyło motyw poznawczy, rzutuje to na najczęstszy sposób spędzania wolnego czasu. Zarówno wszyscy emeryci, jak i młodzież wskazali, że zwiedzanie jest najczęstszym sposobem spędzania wolnego czasu. Jedynie 8% seniorów zadeklarowało, że w wolnym czasie poprawiają kondycję fizyczną, a 7% bierze udział w zabiegach sanatoryjnych. Zupełnie inaczej przedstawiała się sytuacja w przypadku młodzieży. Aż 66% badanych w wolnym czasie podczas wyjazdu zajmuje się hobby, a 24% zdobywa wiedzę i uczy się nowych umiejętności. Udział w wydarzeniach kulturalnych deklaruje 20%, czytanie książek 17%, a kondycję poprawia 12%. Nikt z uczestników wyjazdu nie spędzał wolnego czasu przed telewizorem (tab. 5).

Tabela 5. Procentowy udział najczęstszego sposobu spędzania wolnego czasu w trakcie wyjazdu

Najczęstszy sposób spędzania wolnego czasu	Młodzież	Seniorzy
Zwiedzanie	100	100
Zajęcia hobbistyczne	66	0
Zdobywanie wiedzy i nowych umiejętności	24	0
Udział w spektaklach teatralnych	20	0
Czytanie książek	17	0
Poprawa kondycji fizycznej	12	8
Zabiegi sanatoryjne	0	7
Oglądanie TV	0	0

Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: opracowanie własne.

Celem badania było ukazanie edukacyjnej roli turystyki, dlatego uczestnikom wyjazdu zadano pytania na ten temat. Pierwszym z nich była chęć pozyskania informacji dotyczących

przygotowania merytorycznego uczestników do wyjazdu. Wszyscy badani seniorzy przed wyjazdem zdobyli wiedzę o miejscu, do którego się wybierają, niestety, 27% młodzieży taką wiedzę nie dysponowała. Młodzież również rzadziej uczestniczyła w realizacji wszystkich punktów programu. Fakt uczestnictwa zadeklarowało 59% młodzieży przy 72% deklaracji ze strony seniorów. Do odwiedzanych obiektów wchodziło 68% młodzieży i 79% seniorów. Na podstawie zaprezentowanych wyników można wnioskować, że seniorom zdecydowanie bardziej niż młodzieży zależy na nabyciu wiedzy na temat nowo odwiedzanego miejsca. Seniorzy przed wyjazdem, a także w trakcie wyjazdu chętnie dowiadują się nowych rzeczy. Wiedzę poszerzało, pytając dodatkowo pilota, 61% młodzieży i 56% seniorów. Korzystali także z przewodników i map, które zabrało ze sobą 83% studentów i 79% seniorów. Zdecydowanie częściej na wyjazdach towarzysko spotykała się młodzież, która zadeklarowała w 100%, że jest chętna do spotkań – w przeciwieństwie do seniorów, których było 69%. Po powrocie do domu wszyscy dzielili się informacjami o odwiedzanych miejscach. Z wyjazdu więcej wynieśli seniorzy, którzy w 90% zadeklarowali, że wzbogaciła się ich wiedza o poznanych miejscach, u młodzieży taką deklarację złożyło 83% (tab. 6).

Tabela 6. Kształceniowa rola wyjazdów turystycznych

Pytania dotyczące funkcji kształceniowej turystyki	Młodzież	Seniorzy
	odpowiedzi „tak” (%)	
Czy przed wyjazdem na wakacje przygotowuje się Pan/Pani merytorycznie?	73	100
Czy realizuje Pan/Pani wszystkie punkty programu?	59	72
Czy wchodzi Pan/Pani do wszystkich odwiedzanych obiektów?	68	79
Czy poszerza Pan/Pani swoją wiedzę, dopytując pilota wycieczki?	61	56
Czy na wyjazd zabiera Pan/Pani ze sobą przewodniki turystyczne?	83	79
Czy podczas wyjazdu jest Pan/Pani chętny/a do spotkań towarzyskich?	100	69
Czy po wyjeździe dzieli się Pan/Pani informacjami o zwiedzanych miejscach z innymi osobami?	100	100
Czy po powrocie z wyjazdu turystycznego wzbogaca się Pana/Pani wiedza o poznanych miejscach?	83	90

Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Źródło: opracowanie własne.

Poszerzanie wiedzy to także uważne słuchanie przewodnika i pilota. Jednak zarówno młodzież, jak i seniorzy jedynie zazwyczaj ich słuchali. Takiej odpowiedzi udzieliło 63% studentów i 54% emerytów. Sytuacja wygląda jeszcze gorzej w przypadku przejazdu autokarem, gdy aż 22% młodzieży nie słuchała pilota. Studenci najczęściej spali w autokarze lub słuchali muzyki, unikając informacji przekazywanych przez pilota wycieczki (tab. 7). Różnica w zachowaniach, jakie przejawiają seniorzy i młodzież, wynika z ich dociekliwości poznawczej, którą Turos (1996, s. 108) rozumie jako niezwykle silną potrzebę odkrywania – w rzeczywistości społecznej, kulturowej, cywilizacyjnej bądź przyrodniczej – interesujących daną jednostkę zjawisk, cech, zależności, osobliwości i prawidłowości.

Tabela 7. Edukacyjna rola wyjazdów turystycznych (%)

Pytania dotyczące funkcji edukacyjnej turystyki	Odpowiedzi	Młodzież	Seniorzy
Czy podczas zwiedzania atrakcji turystycznych słucha Pan/Pani opowiadania przewodnika?	Tak	37	46
	Zazwyczaj tak	63	54
Czy podczas przejazdu w autokarze słucha Pan/Pani treści przekazywanych przez pilota?	Tak	20	36
	Zazwyczaj tak	59	64
	Nie	22	0

Źródło: opracowanie własne.

Dyskusja

Literatura przedmiotu omawiająca funkcje turystyki młodzieży i seniorów jest bogata. Możemy wymienić m.in. prace: Alejziak (2012), Bąk (2012, 2013), Denek (1997, 2000), Drogosz (2009), Głabiński (2015), Goźlińska (2009), Gracz, Sankowski (2001), Gralak, Kacprzak (2012), Śniadek (2007), Toczek-Werner, Sołtysik (2009), Trafiałek (2006), Wartecka-Ważyńska (2007), Żelazna, Górską-Warsewicz (2013).

Badania Żmudzkiego (2013) wskazują, że wyjazd turystyczny młodzieży akademickiej motywowany był celami towarzyskimi (46%) oraz sportowymi (44%). Wymieniano również zabawę i rozrywkę (38%) oraz cele kulturowe (37%). Co piąta osoba wskazała na chęć odwiedzenia znajomych lub rodziny (21%) oraz cele edukacyjne (20%). Cele zdrowotne oraz religijne dla badanej grupy osób odgrywały mało istotną rolę (odpowiednio 4% i 5%).

Właśnie dzięki podróżowaniu seniorzy przejawiają wszystkie cechy pozytywnego starzenia się. Jak dowiodły przeprowadzone badania, seniorzy mobilizują siły przed wyjazdem, asymilują się i wybierają optymalny dla nich rodzaj wyjazdu. Podczas wyjazdu, jeśli nie radzą sobie sami, poszukują pomocy i najważniejsze, że skupiają się na pozytywnych stronach życia.

Podsumowanie

Przeprowadzone badania pozwalają wskazać istotną rolę funkcji kształceniowej, jaką odgrywają wyjazdy turystyczne dla seniorów i młodzieży. Pozwalają również stwierdzić, że pozornie różne grupy turystów, takich jak seniorzy i młodzież, mają wiele cech wspólnych. Preferują wypoczynek aktywny, mają podobne możliwości czasowe oraz podobne ograniczenia finansowe. Obydwie grupy są także zainteresowane zdobywaniem nowej wiedzy merytorycznej o odwiedzanych miejscach.

W związku ze starzeniem się społeczeństwa powinno się zwrócić uwagę na konieczność przygotowania i edukacji do starości zdecydowanie dużo wcześniej, przed jej nadejściem. Przeprowadzone badania pozwoliły zaobserwować, że wyjazdy integracyjne młodzieży wraz z seniorami odgrywają niezmiernie istotną rolę, a mianowicie uczą przygotowania do starości, gdyż młodzież może naocznie przekonać się o trudnościach i problemach, jakie mogą ich spotkać w wieku senioralnym, i zaobserwować, że mają one wielowymiarowy charakter. Można zatem

jednoznacznie stwierdzić, że integracyjne wyjazdy seniorów i młodzieży są niezmiernie istotne dla kształtowania postaw młodzieży i przygotowania ich do starości.

Literatura

- Alejski, W. (2012). *Determinanty i zróżnicowanie społeczne aktywności turystycznej*. Kraków: AWF.
- Alén, E., Domínguez, T. Losada, N. (2012). *Senior Tourism and Accessible Tourism*, Pontevedra, Spain: University of Vigo.
- Bąk, I. (2012). Turystyka w obliczu starzejącego się społeczeństwa. W: A. Rapacz (red.), *Wyzwania współczesnej polityki turystycznej. Problemy funkcjonowania rynku turystycznego* (s. 13–23). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.
- Bąk, I. (2013). *Statystyczna analiza aktywności turystycznej seniorów w Polsce*. Szczecin: Wydawnictwo Uczelniane ZUT.
- Denek, K. (1997). *Wycieczki we współczesnej szkole*. Poznań: Eruditus.
- Denek, K. (2000). *W kręgu edukacji, krajoznawstwa i turystyki w szkole*. Poznań: Eruditus.
- Drogosz, M. (2009). *Krajoznawstwo i turystyka w szkołach i placówkach oświatowych*. Warszawa: Wolters Kluwer.
- European Commission (2015). *Call for proposals. Supporting Competitive and Sustainable Growth in the Tourism Sector*. Pobrano z: https://ec.europa.eu/easme/sites/easme-site/files/documents/cos-tour-2015-3-04_call_description.pdf (15.01.2018).
- Gaworecki, W. (2003). *Turystyka*. Warszawa: PWE.
- Głąbiński, Z. (2015). The application of social survey methods in analysing the tourist activity of seniors. *Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, 27, 51–65.
- González, A.M., Rodríguez, C., Miranda, M.R., Cervantes, M. (2009). Cognitive age as a criterion explaining senior tourists' motivations. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 2 (3), 148–164.
- Goźlińska, E. (2009). *Jak przygotować wycieczkę szkolną?* Warszawa: WSiP.
- Gracz, J., Sankowski, T. (2001). *Psychologia w rekreacji i turystyce*. Poznań: AWF.
- Gralak, K., Kacprzak, M. (2012). Formy uczestnictwa młodzieży licealnej w ruchu turystycznym (na przykładzie Włodawy i Lublina). *Turystyka i Rekreacja. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Turystyki i Języków Obcych w Warszawie*, 1 (9), 101–112.
- Hill, D.R. (2009). *Pozytywne starzenie się. Młodzi duchem w jesieni życia*. Warszawa: Wydawnictwo Laurum.
- Madras-Majewska, B., Majewski, J. (2013). Apiturystryka jako forma turystyki edukacyjnej. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 304, 144–152.
- Śniadek, J. (2007). Konsumpcja turystyczna polskich seniorów na tle globalnych tendencji w turystyce. *Gerontologia Polska*, 1–2, (15), 21–30.
- Toczek-Werner, S., Sołtysik, M. (2009). Participation of Poles in outdoor sport activities in view of age diversification. *Studies in Physical Culture and Tourism*, 4 (16), 4431–438.
- Trafialek, E. (2006). Uniwersytety Trzeciego Wieku w zapobieganiu marginalizacji społecznej ludzi starych. *Gerontologia Społeczna*, 1 (1), 19–25.
- Turos, L. (1996). *Turystyka i edukacja*. Warszawa: Ypsilon.
- Wartecka-Ważyńska, A. (2007). *Turystyka młodzieży i jej uwarunkowania*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Żelazna, K., Górka-Warsewicz, H. (2013). Zachowania turystyczne młodzieży. *Problemy Turystyki i Rekreacji*, 2, 36–51.
- Żmudzki, G. (2013). *Analiza czynników kształtujących zachowania turystyczne młodzieży w aspekcie ich wpływu na popyt turystyczny w Polsce*. Warszawa: Akademia Finansów i Biznesu Vistula.

EDUCATIONAL FUNCTION OF TOURIST ACTIVITIES OF SENIORS AND YOUTH

KEYWORDS senior tourism, youth tourism, the educational function of tourism

ABSTRACT The aim of the article was to present the educational function which can be played by tourist activities for seniors and comparing them to tourist activities of academic youth. Apart from the traditional, educational role of tourism, visiting new places, we experience closeness and social integration of the community. The results obtained allow to conclude that the educational function of tourism is more important for seniors than for young people.

JEL CODES I21, I26, J14, L83

Translated by Magdalena Bartłomiejczyk